

S p r á v a

o činnosti odborovej kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v organizáciách odborového zväzu v roku 2014

Časť I.

Všeobecné údaje

1. Údaje o počte profesionálnych inšpektorov BOZP: 1
2. Údaje o počte vykonaných kontrol: 35, z toho:
 - Základných kontrol BOZP: 17
 - Komplexných kontrol BOZP: 5
 - Tematických kontrol BOZP: 0
 - Mimoriadnych kontrol BOZP: 0
 - Následných kontrol BOZP: 12
 - Iných kontrol: 1
3. Základné údaje o počte vyšetrovaní pracovných úrazov, chorôb z povolania a závažných udalostí podľa § 17 zákona NR SR č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č.500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze.

V roku 2014 neboli v organizáciách odborového zväzu zaevidované, resp. zaregistrované žiadne závažné pracovné úrazy, choroby z povolania ani iné závažné udalosti.

Časť II.

Kontrolná činnosť odborov

Výsledky kontrolnej činnosti:

1. **Požiadavka na prerušenie práce** podľa § 149 ods.1 písm. c) Zákonníka práce.

V sledovanom období špecialista ochrany práce nepožadoval od zamestnávateľa prerušenie práce z dôvodu bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov resp. iných osôb zdržiavajúcich sa s jeho vedomím v jeho priestoroch alebo na pracoviskách.

2. **Kontrola dodržiavania predpisov.**

Zaradenie a rozbor zistených nedostatkov

1. **Nedostatky technického charakteru:**
-

Nezistené

2. Nedostatky zisťované v pracovných priestoroch a pracovných podmienkach

- Nevyznačený zákaz fajčenia na pracoviskách s informáciou, kde je možné podať sťažnosť za porušenie zákazu (Soc. poisťovňa, pobočka Bratislava a podobne),

3. Nedostatky a porušenia pri vyšetrovaní a registrácii pracovných úrazov, chorôb z povolania a nebezpečných a závažných udalostí:

Nezistené

4. Nedostatky a porušenia zistené pri odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania:

Uvedená problematika je v súčasnosti v kontrolovaných organizáciách nekontrolovateľná, nakoľko Sociálna poisťovňa nemá právne zakotvenú povinnosť nahlasovať spôsob, rozsah a výšku odškodnenia zamestnávateľovi poškodeného zamestnanca.

5. Nedostatky zistené pri poskytovaní, používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov:

- Neposkytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov opatrovatelkám v zariadeniach Domovov opatrovateľskej služby a kuchárkam v materských škôlkach (MsÚ Zlaté Moravce).

6. Nedostatky a porušenia predpisov zistené pri hygienickej a zdravotnej starostlivosti:

- Neurčení a nevyškolení zamestnanci na poskytovanie prvej pomoci (Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, Slovenský pozemkový fond Bratislava GR, MKS Komárno, MsÚ Galanta, OÚ Dunajská Lužná a podobne),
- nevykonávanie opakovaných školení zamestnancov vyškolených na poskytovanie prvej pomoci v stanovených lehotách (MsÚ Malacky a podobne),
- určenie a vyškolenie nedostatočného počtu zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci (MsÚ Malacky a podobne),
- nevykonávanie preventívnych lekárskech prehliadok zamestnancov vo vzťahu k práci (Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, MsÚ Galanta a podobne),

7. Nedostatky zisťované pri organizovaní a výkone nadčasovej, alebo nočnej práce:

Nezistené

8. Nedostatky a porušenia ustanovení § 19 a § 20 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov:

V súvislosti s plnením ustanovení § 19 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov išlo predovšetkým o:

- nevymenovanie zamestnancov do funkcie zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť (OÚ Oslany, MsKS Komárno a podobne),

- Nevyškolenie zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť (OÚ Veľká Paka, Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava a podobne),
- nesprístupnený písomný zoznam zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť (Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava a podobne),
- nedostatky v plnení ustanovení § 20 vyššie citovaného zákona spočívali predovšetkým v nepredložení písomných záznamov zo zasadnutí komisie BOZP (Colný úrad Bratislava a podobne),

9. Nedostatky organizačného charakteru:

- nevykonávanie bezpečnostnotechnickej služby (OÚ Veľká Paka, Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava a podobne),
- poverený zamestnanec na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby bez požadovanej kvalifikácie (MsKS Komárno),
- zamestnávateľ nezabezpečuje prerokúvanie vypracovaných interných predpisov (riadiacich aktov) so zástupcami zamestnancov (Slovenský pozemkový fond Bratislava GR a podobne),
- nevypracovaná interná dokumentácia (riadiace akty) na úseku bezpečnosti práce a ochrany pred požiarmi (OÚ Oslany, OÚ Veľká Paka, Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, MsÚ Galanta a podobne),
- nevypracovaný písomný zoznam prevádzkovaných regálov a rebríkov (OÚ Oslany, Colný úrad Bratislava, OÚ Veľká Paka, Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava a podobne),
- nevykonávanie ročných kontrol stability prevádzkovaných regálov a rebríkov (MsÚ Galanta a podobne),
- neurčený zamestnanec na vykonávanie ročných vizuálnych kontrol stability prevádzkovaných regálov a rebríkov (Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, OÚ Veľká Paka a podobne),
- nevypracovaný písomný zoznam prevádzkovaných elektrických sptrebičov a elektrického prenosného náradia (MsÚ Malacky a podobne),
- nevykonávanie revízií a kontrol prevádzkovaných elektrických spotrebičov a elektrického prenosného náradia (OÚ Veľká Paka, MsÚ Galanta a podobne),
- nevypracované a vedením organizácie neschválené písomné plány vykonávania odborných prehliadok a odborných skúšok technických, resp. vyhradených technických zariadení (OÚ Oslany a podobne),
- chýbajúce písomné doklady o stave odstraňovania nedostatkov zisťovaných pri odborných prehliadkach a odborných skúškach technických, resp. vyhradených technických zariadení (OÚ Veľká Paka, MsÚ Malacky a podobne),
- prevádzkovanie technických, resp. vyhradených technických zariadení napriek vydaným záporným správam z odborných prehliadok a odborných skúšok (OÚ Veľká Paka a podobne),
- nevytypované riziká a ohrozenia vyplývajúce z pracovného procesu (OÚ Oslany, OÚ Veľká Paka, Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, MsÚ Galanta a podobne),
- nevykonávanie kontrol na požitie alkoholických, resp. iných omamných prostriedkov (OÚ Oslany, MsKS Komárno, MsÚ Galanta a podobne),
- nekompletná dokumentácia ochrany pred požiarmi (MsÚ Galanta a podobne),
- nevykonávanie pravidelných kontrol komínov (OÚ Veľká Paka) a podobne,
- neurčený dozorca výťahov (MsÚ Malacky a podobne),

- nevykonávanie týždenných prehliadok výťahov s príslušnými záznamami (MsÚ Malacky a podobne),
- nevykonávanie vstupného oboznamovania (informovania) novoprijímaných zamestnancov z predpisov o BOZP a OPP (MsÚ Galanta a podobne),
- nevykonávanie periodického oboznamovania, informovania a overovania vedomostí vedúcich a ostatných zamestnancov z predpisov o bezpečnosti práce a ochrany pred požiarmi v stanovených lehotách (Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, MsÚ Galanta a podobne),
- nevykonávanie pravidelných kontrol prevádzkovaných požiarnych uzáverov (Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava a podobne),
- nevykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok (Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, MsÚ Galanta a podobne),
- nevykonávanie cvičných požiarnych poplachov (OÚ Miloslavov, OÚ Dunajská Lužná, Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, MsÚ Galanta a podobne),
- nevykonávanie pravidelných kontrol prevádzkovaných prenosných hasiacich prístrojov a požiarnych hydrantov (OÚ Oslany, Colný úrad Bratislava a podobne),
- nevykonávanie opakovaných školení zamestnancov bezpečnostnej firmy z predpisov o ochrane pred požiarmi (Slovenský pozemkový fond Bratislava GR),
- nevykonávanie odbornej prípravy zamestnancov zaradených do protipožiarnych hliadok právnickej osoby v stanovených lehotách (OÚ Oslany, MsKS Komárno),

10. Ostatné zistené nedostatky:

Nezistené

11. Na základe poukázania (upozornenia) špecialistu ochrany práce bolo zamestnávateľmi v priebehu odborových kontrol odstránených celkom 32 nedostatkov. Predmetné nedostatky neboli z tohto dôvodu uvádzané do protokolov z vykonanej odborej kontroly.

Časť III.

Odporúčanie a príklady pre metodickú a poradenskú službu odborov

1. Metodická a poradenská činnosť:

Metodická pomoc a poradenstvo poskytované odborovým funkcionárom, ale aj vedúcim a ostatným zamestnancom, bolo súčasťou každej odborej kontroly, resp. návštevy v základnej organizácii. Celkom bolo poskytnutých 46 metodických pomoci a poradenstiev na pracoviskách zamestnávateľov a na Republikovej centrále Sloves.

Najčastejšie sa poradenstvo týkalo nasledovnej problematiky:

- zabezpečovania bezpečnostno-technickej služby,
- podmienok poskytovania bezpečnostnotechnickej služby dodávateľským spôsobom,
- zabezpečovania pracovnej zdravotnej služby,
- vypracovania interných predpisov - riadiacich aktov na úseku bezpečnosti, hygieny práce a ochrany pred požiarmi,
- zisťovania tzv. zostatkových rizík /ohrození/,
- ochrany nefajčiarov na pracoviskách,

- zát'aze teplom a chladom pri práci - pitný režim,
- vzdelávania na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi.

V sledovanom období boli základným odborovým organizáciám priebežne zasielané najmä tieto brožúry:

- brožúra KOZ SR – Zákonník práce účinný od 1.1.2013,
- príručka KOZ SR „Šlabikár zástupcu zamestnancov“,
- brožúra KOZ SR „Ako poskytovať prvú pomoc“,

2. Výchova a vzdelávanie:

Hlavný špecialista ochrany práce vykonal v sledovanom období celkom sedem školení, z toho dve prednášky na tému „Odborová kontrola nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ pre 58 odborných zamestnancov (technikov bezpečnosti práce). Prednášky boli realizované na žiadosť Inštitútu vzdelávania bezpečnosti práce s.r.o. v Bratislave. Tri školenia boli vykonané na Štátnom inštitúte odborného vzdelávania v Bratislave. Išlo o oboznamovanie a informovanie vedúcich a ostatných zamestnancov z predpisov o BOZP a OPP v počte 142. Dve školenia boli vykonané na Miestnom úrade m.č. Bratislava-Ružinov a tiež išlo o oboznamovanie a informovanie vedúcich a ostatných zamestnancov z predpisov o BOZP a OPP v počte 167. Vyššie uvedených školení sa zúčastnilo celkom 367 zamestnancov. Pre predsedov a funkcionárov základných organizácií bolo v sledovanom období vykonaných celkom osem prednášok na pracoviskách zamestnávateľov.

3. Rokovanie o otázkach BOZP:

Súčasťou každej odborovej kontroly, resp. návštevy špecialistu ochrany práce v základnej odborovej organizácii bolo rokovanie o otázkach bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bola podľa potreby prerokúvaná aj v orgánoch odborového zväzu, a to v Predsedníctve SLOVES, Sneme SLOVES a v sekcii Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a dozorných, inšpekčných a skúšobných orgánov SLOVES. Konkrétne boli v sekcii prerokované pripomienky k návrhu novely zákona č.125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č.82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a o nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č.309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, návrh vyhlášky MPSVR SR, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPSVR SR č.508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú tlakové zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov. Celkom sa uskutočnili štyri rokovania na úrovni základných organizácií a v orgánoch odborového zväzu.

4. Vypracovanie stanovísk:

V sledovanom období boli vypracované stanoviská k návrhu zákona ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č.125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č.82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a o nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č.309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, návrh vyhlášky MZ SR, ktorou sa ustanovuje obsah odbornej prípravy, rozsah požadovaných

vedomostí pre skúšky odbornej spôsobilosti, podrobnosti o zriaďovaní a činnosti komisií na preskúšavanie odbornej spôsobilosti, obsah osvedčenia o odbornej spôsobilosti a rozsah aktualizacej odbornej prípravy, návrh vyhlášky MZ SR o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, návrh vyhlášky MZ SR o podrobnostiach, o rozsahu a náplni výkonu pracovnej zdravotnej služby, o zložení tímu odborníkov, ktorí ju vykonávajú a o požiadavkách na ich odbornú spôsobilosť a návrh vyhlášky MPSVR SR, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPSVR SR č.508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú tlakové zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov.

5. Poskytovanie pomoci – akcie:

V rámci metodické pomoci v základných organizáciách odborového zväzu špecialisti ochrany práce poskytovali podľa potreby aj právnu pomoc. Obsah právnej pomoci a ich počet je už uvedený v časti poradenská služba. Právna pomoc bola poskytnutá v rámci 4 akcií pre 16 členov.

- dňa 9.5.2014 sa hlavný špecialista ochrany práce zúčastnil spomienkového zhromaždenia organizovaného na MPSVR SR,
- dňa 11.12.2014 sa hlavný špecialista ochrany práce zúčastnil zasadnutia Snemu SLOVES.

6. Riešenie sťažnosti:

V sledovanom období špecialista ochrany práce riešil jednu sťažnosť. Išlo o organizáciu Obecný úrad Pastuchov. Dôvodom sťažnosti boli nevyhovujúce pracovné podmienky zamestnankyne (upratovačky) obecného úradu. Šetrenie bolo vykonané v dňoch 6. a 7.3.2014. Sťažnosť bola čiastočne opodstatnená.

7. Ostatné aktivity a činnosti v oblasti BOZP:

- špecialista ochrany práce spracoval v mesiaci november 2014 písomnú informáciu pre KOZ SR týkajúcu sa príspevku organizácií zamestnancom zaradených do 3 a 4 kategórie rizika na doplnkové dôchodkové sporenie,
- špecialista ochrany práce si permanentným samoštúdiom novelizovaných predpisov doplňoval znalosti v predmetných oblastiach.

8. Návrhy na zameranie činnosti a práce odborových inšpektorov v oblasti BOZP pre ďalšie obdobie:

- dohodu o vzájomnej spolupráci medzi KOZ SR a NIP doplniť o požiadavku na zasielanie pravidelných informácií o stave pracovnej úrazovosti v jednotlivých rezortoch zo strany NIP,
- doriešiť legislatívne zakotvenie povinnosti Sociálnej poisťovne oznamovať zamestnávateľom spôsob a rozsah odškodňovania pracovných úrazov.

9. Zhodnotenie bodov A - C listu „Odporúčanie na vypracovanie správy o činnosti odborovej kontroly za rok 2014 za odborový zväz“.

➤ K bodu A.

Vplyv odborov na prípravu legislatívy týkajúcej sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a súvisiacich oblastí je z pohľadu odborového zväzu hodnotený pozitívne. V sledovanom období neboli zaznamenané zmeny.

➤ K bodu B.

V porovnaní počtu zistených nedostatkov v roku 2013 a 2014 došlo v sledovanom období k poklesu nedostatkov technického charakteru o 29 a nedostatkov zistených v pracovných priestoroch a pracovných podmienkach o 18 nedostatkov. Zvýšenie počtu zistených nedostatkov o 38 bolo zaregistrovaných v súvislosti s nedostatkami organizačného charakteru.

➤ K bodu C.

Zovšeobecnením poznatkov z výkonu odborovej kontroly nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci možno konštatovať, že aj v roku 2014 došlo k ďalšiemu skvalitneniu činnosti zamestnávateľských organizácií na úseku bezpečnosti práce. V organizáciách odborového zväzu v súčasnosti pôsobí množstvo subjektov zabezpečujúcich preventívne služby, ktoré aktívne spolupracujú aj pri výkone odborovej kontroly. Sústavné zlepšovanie stavu na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je aj dôsledkom vyššieho právneho vedomia zamestnancov, vedúcich zamestnancov, odborových funkcionárov a tiež výchovného pôsobenia zväzového špecialistu ochrany práce pri výkone odborovej kontroly.

Príkladná starostlivosť o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci bola v roku 2014 zaregistrovaná najmä v týchto základných organizáciách odborového zväzu:

Ministerstvo dopravy, výstavby a reg. rozvoja SR, Najvyšší kontrolný úrad SR, Kancelária verejného ochránca práv, Slovenská národná akreditačná služba, Štátna pokladnica Bratislava, Domov seniorov Bratislava-Lamač, Mestský úrad Dunajská Streda, Mestský úrad Piešťany, Sociálna poisťovňa, pobočka Senica, Regionálna veterinárna a potravinová správa Senica, Krajská prokuratúra Nitra, Sociálna poisťovňa, pobočka Prievidza, Mestský úrad Handlová, Mestský úrad Martin, Mestský úrad Sliač a podobne.

Naopak neuspokojivé výsledky na úseku bezpečnosti práce boli registrované najmä v týchto organizáciách:

Sociálna poisťovňa pobočka Bratislava, Mestský úrad Galanta, Mestské kultúrne stredisko Komárno, Mestský úrad Bánovce nad Bebravou, Obecný úrad Veľká Paka a podobne)

V Bratislave dňa, 13. 01. 2015

Spracoval: Stanislav BISKUPIČ, hlavný špecialista ochrany práce
Mgr. Ľubomír KLEŠTINEC, hlavný špecialista ochrany práce